2016/2017. TANÉVBEN ÉRVÉNYES
TANTÁRGYI PROGRAM

Tantárgy teljes neve: LATIN NYELV I. –II.

Képzés: egységes osztatlan képzés

Munkarend: nappali

Tantárgy rövidített neve: Latin I, Latin II

Tantárgy angol neve: Latin Language I.-II.

Tantárgy neptun kódja: GYNYELATG1M, GYNYELATG2M

A tantárgy oktatásáért felelős szervezeti egység: SE Nyelvi Kommunikációs Igazgatóság

A tantárgyfelelős neve: **Dr. Kovács Éva** **Elérhetőség:** **telefon:** +36-20/663-2983, 215-9338 **e-mail:** kovacs.eva@semmelweis-univ.hu	**Beosztás, tudományos fokozat:** igazgató, PhD latin szakos
A tantárgy oktatásában résztvevők nevei: Dr. Kovács Éva Dr. Ittzés Dániel Keresztélyné Barta Andrea Varga Éva Katalin Zimonyi Ákos külső óraadók: Kürtiné Badár Ágnes Dr. Szabó Mária	**Beosztás, tudományos fokozat:** igazgató, PhD igazgatóhelyettes, latin szakfelelős, PhD latin szakos, PhD latin szakos, PhD latin szakos, PhD abszolutórium latin szakos latin szakos, PhD
A tantárgy heti óraszáma: 2 óra gyakorlat	**A tantárgy kreditpontja:** 2 kredit

A tantárgy feladata a szakképzés céljának megvalósításában:
A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók elsajátítsák az *gyógyszerészeti, orvosi* latin nyelvnek az alapjait, valamint bevezetést nyerjenek a tudományos terminológiákba. A hallgatóknak ismerniük és érteniük kell a *gyógyszerészeti* és *orvosi* gyakorlatban latinul használt kifejezéseket. A hallgatók megismerkednek a magyar orvosi helyesírás legfontosabb kérdéseivel is.

A tantárgy rövid leírása:
A gyógyszerészetben használatos latin kifejezések (növények, hatóanyagok, gyógyszerészeti eljárások, gyógyszerek alkalmazásai) és latinul megírt bármilyen orvosi vény megértésének, összeállításának elsajátítása latinul megadott anatómiai és anyagnevekből. A recepten szokásos rövidítések ismerete, azoknak nyelvtanilag kifogástalan alkalmazása. Követelmény a gyógyszerészeti alapszókincs (min. 1000 szó), *grammatica minima:* deklinációk, számnevek, néhány, a gyakorlatban használt igei alak elsajátítása. Néhány példa az orvosdiagnosztika köréből.

Az adott félévi kurzusra vonatkozó adatok

Tárgyfelvétel ajánlott féléve	Kontakt elméleti óra	Kontakt gyakorlati óra	Kontakt demonstrációs gyakorlati óra	Egyéni óra	Összes óra	Meghirdetés gyakorisága	Konzultációk száma
Latin I. I. félévben Latin II. II. félévben		28 28			28 28	Latin nyelv I.: őszi szemeszterben Latin nyelv II.: tavaszi szemeszter	a hallgatók igénye szerint

A kurzus oktatásának időterve
Elméleti órák tematikája (heti bontásban): –
Gyakorlati órák tematikája: ***Latin nyelv I.*** 1. hét: Bevezetés: a klasszikus és az orvosi latin nyelv nyelvtan: kiejtés, főnév és melléknév szótári alakja, a melléknév egyeztetése a főnévhez alanyesetben szókincs: gyógynövények rendszertani nevei 2. hét nyelvtan: a főnév birtokos esete szókincs: növényrészek és növényi drogok 3. hét nyelvtan: a melléknév egyes számú birtokos esete szókincs: növényrészek, növényi drogok és belőlük előállított készítmények 4. hét nyelvtan: többes nominativus és a III. deklinációs tipikus végződések szókincs: gyógyszerformák és gyógyszertani hatások; növénynemzetségek nevei 5. hét: *1. dolgozat* nyelvtan: genitivus a recepten szókincs: magisztrális receptek: mértékegységek a recepten, tőszámnevek 1-100 6. hét nyelvtan: a latin ige, felszólítás kifejezése a recepteken szókincs: magisztrális receptek: kémiai gyógyszeranyagok 7. hét nyelvtan: singularis és pluralis accusativus, az *ad* és *in* prepozíció a recepten szókincs: csomagolóanyagok 8. hét nyelvtan: többes genitivus; tőszámnevek 100-100 000 szókincs: gyári készítmények 9. hét: *2. dolgozat* nyelvtan: dividált és diszpenzált recept nyelvi jelenségei szókincs: dividált és diszpenzált recept 10. hét nyelvtan: ablativus; az ablativus önálló és prepozíciós használata a recepten szókincs: magisztrális receptek 11. hét nyelvtan: prepozíciós szerkezetek rendszerezése és gyakorlása szókincs: magisztrális receptek 12. hét összefoglalás, gyakorlás 13. hét*: 3. dolgozat* a görög ábécé 14. hét értékelés, javítás, jegybeírás Az egyes csoportok képességétől, igényeitől és a tananyag aktualizálástól, fejlesztésétől függően kisebb változások a félév menetében elképzelhetők. Ezek azonban nem érintik a félév folyamán elvégzendő anyag témáját és mennyiségét.

Latin nyelv II.

1. hét
nyelvtan: a melléknevek rendszerezése, középfokú melléknevek
szókincs: síkok és irányok az anatómiában, a felső végtag főbb csontjai, ízületei és izmai

2. hét
nyelvtan: jelzős és birtokos szerkezetek az anatómiai nevekben
szókincs: az alsó végtag, a törzs és a koponya főbb csontjai, ízületei és izmai

3. hét
nyelvtan: III. deklinációs szavak az anatómiai nevekben; a participiumok; a diagnosztika nyelvi jellegzetességei
szókincs: a szív és a vérkeringés szervei és főbb betegségei, gyógyszerei

4. hét
nyelvtan: a III. deklinációs szavak a gyógyszerészetben és a diagnosztikában
szókincs: a légzés szervei és főbb betegségei, gyógyszerei; tünetek

5. hét: *1. dolgozat*
nyelvtan: prepozíciós szerkezetek a diagnosztikában (accusativus)
szókincs: az emésztőrendszer szervei és főbb betegségei, gyógyszerei és alkalmazásuk

6. hét
nyelvtan: prepozíciós szerkezetek a diagnosztikában (ablativus)
szókincs: a vese és a kiválasztás szervei és főbb betegségei, gyógyszerei és alkalmazásuk

7. hét
nyelvtan: prepozíciós szerkezetek használatának rendszerezése és gyakorlása
szókincs: gyógyszerészeti eljárások, gyógyszerek alkalmazása diagnosztikai kifejezésekben

8. hét *2. dolgozat*;
Receptúra; a gyógyszerészetben használatos latin kifejezések (növények, hatóanyagok, gyógyszerészeti eljárások, gyógyszerek alkalmazásai) fordításának gyakorlása, alkalmazásuk diagnosztikai kifejezések alapján, próbatesztek

9. hét
Receptúra, a gyógyszerészetben használatos latin kifejezések (növények, hatóanyagok, gyógyszerészeti eljárások, gyógyszerek alkalmazásai) fordításának gyakorlása, alkalmazásuk diagnosztikai kifejezések alapján, próbatesztek

10. hét
Receptúra, a gyógyszerészetben használatos latin kifejezések (növények, hatóanyagok, gyógyszerészeti eljárások, gyógyszerek alkalmazásai) fordításának gyakorlása, alkalmazásuk diagnosztikai kifejezések alapján, próbatesztek

11. hét
Receptúra, a gyógyszerészetben használatos latin kifejezések (növények, hatóanyagok, gyógyszerészeti eljárások, gyógyszerek alkalmazásai) fordításának gyakorlása, alkalmazásuk diagnosztikai kifejezések alapján, próbatesztek

12. hét
Receptúra, a gyógyszerészetben használatos latin kifejezések (növények, hatóanyagok, gyógyszerészeti eljárások, gyógyszerek alkalmazásai) fordításának gyakorlása, alkalmazásuk diagnosztikai kifejezések alapján, próbatesztek

13. hét
Receptúra, a gyógyszerészetben használatos latin kifejezések (növények, hatóanyagok, gyógyszerészeti eljárások, gyógyszerek alkalmazásai), fordításának gyakorlása, alkalmazásuk diagnosztikai kifejezések alapján, próbatesztek. *Záródolgozat* írása

14. hét
értékelés, jegybeírás

Az egyes csoportok képességétől, igényeitől és a tananyag aktualizálástól, fejlesztésétől függően kisebb változások a félév menetében elképzelhetők. Ezek azonban nem érintik a félév folyamán elvégzendő anyag témáját és mennyiségét.

Azok a hallgatók, akik középiskolában tanultak latinul, latin érettségivel vagy középfokú nyelvvizsgával rendelkeznek a következő témakörökkel is foglalkoznak: az orvosi terminológia terjedelme és osztályozási lehetőségei – a latin igék és igeszármazékok – a görög szavak olvasása, a görög betűs szavak átírása latinra – a görög igék és igeszármazékok – a latin és görög főnevek, melléknevek, számnevek, névmások és származékaik – a szóösszetételek és összeképzések – a gyógyszerészeti és kémiai terminológia – azonos alakú és hasonló alakú szavak az orvosi és gyógyszerészeti terminológiában – a magyar orvosi szaknyelv helyesírási kérdései.

Konzultációk rendje:
A tanárral történt egyeztetés alapján.

Kurzus követelményrendszere

A kurzus felvételének előzetes követelményei:
Latin nyelv II. felvételének előzetes követelménye a Latin nyelv I. (GYNYELATG1M) sikeres teljesítése.

A foglalkozásokon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás igazolásának módja, pótlás lehetősége:
Legfeljebb 2 hiányzás megengedett; ennél több hiányzás esetén a hallgató az adott tanítási héten egy másik latinórán való részvétellel vagy beadandó feladattal pótolhatja mulasztását (legfeljebb két alkalommal); az a hallgató, aki a gyakorlati órák több, mint 25%-áról hiányzik, nem kaphat aláírást (TVSz 17§ 7). A megengedettnél több hiányzás esetén orvosi igazolás szükséges a tartós betegségről vagy kórházi kezelésről.

Évközi ellenőrzés:
Téma: az elvégzett tananyag
Latin nyelv I.: zárthelyi dolgozatok (5., 9., 13. hét) Mindhárom zárthelyi dolgozatot legalább elégségesre kell teljesíteni. Pótlás és javítás: órán kívüli időpontban. A félév végi osztályzat kialakítása a félév közi dolgozatok osztályzata (a javító dolgozatok) és az órai munka alapján történik.
Latin nyelv II.: zárthelyi dolgozatok (5., 8. hét) és záródolgozat (13. hét). A félév végi osztályzat kialakításában a záródolgozat eredménye a meghatározó, melyet a félévközi dolgozatok osztályzata, a javító dolgozatok és az órai munka módosíthat. Az elégtelen záródolgozatot meg kell ismételni – az ilyen hallgatóknak az elégtelen jegye is beleszámít a félév végi osztályzatba. Az a hallgató, aki nem javítja ki az elégtelen záródolgozatát, nem kaphat félévvégi osztályzatot. Pótlás és javítás: órán kívüli időpontban.
A dolgozatok értékelése:
0–50% = elégtelen (1)
51–60% = elégséges (2)
61–75% = közepes (3)
76–89% = jó (4)
90–100% = jeles (5)

A félév végi aláírás követelményei:
Legfeljebb 2 hiányzás megengedett; ennél több hiányzás esetén a hallgató az adott tanítási héten egy másik latinórán való részvétellel vagy beadandó feladattal pótolhatja mulasztását; az a hallgató, aki a gyakorlati órák több, mint 25%-áról hiányzik, nem kaphat aláírást (TVSz 17§ 7); aktív részvétel az órákon. Az összes zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése. Pótlás és javítás: órán kívüli időpontban.

A hallgató félév során egyéni munkával megoldandó feladatai:
Esetenként beadandó feladat elkészítése (orvosi kifejezések és receptek fordítása, nyelvtani gyakorlás, más szakórákon és szakkönyvekben használt latin kifejezések gyűjtése, értelmezése, szakszóhasználata)

A félév végi számonkérés módja:
az osztályzatot a félévközi munka alapján alakítjuk ki

A félév végi számonkérés formája:
az osztályzatot a félévközi munka alapján alakítjuk ki

A tárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: –

A tananyag elsajátításához felhasználható jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom listája:
Tankönyv:
A Nyelvi Kommunikációs Igazgatóság munkatársai által összeállított kísérleti jegyzet, melyet a hallgatók az első órán kapnak kézhez.
Segédanyagok:
Belák Erzsébet: Lingua Latina medicinalis. Budapest, 2007, Semmelweis Kiadó.
Belák Erzsébet: Orvosi terminológia. Budapest, 2005, Semmelweis Kiadó.
Brencsán orvosi szótár. Szerk.: Krúdy Erzsébet. Budapest, 2002[3], Medicina Könyvkiadó Rt.
A tanárok által összeállított és kiosztott segédanyagok, online tananyagok.

A kurzus tárgyi szükségletei:
tankönyv

Tantárgyi vonatkozású tudományos eredmények, kutatások:
A tananyag átdolgozása folyamatban van, a próbaanyagokat a tanórákon próbáljuk ki.

A tantárgyleírást készítette:
Dr. Keresztélyné Dr. Barta Andrea, Varga Éva Katalin PhD